Aan de raad van de gemeente Lingewaard

Onderwerp	Gevolgen meicirculaire 2021 voor de gemeente Lingewaard
Portefeuillehouder	H.W.M. Witjes
Zaaknummer collegevoorstel	304688

Beslispunten

1. Kennis te nemen van de gevolgen van de meicirculaire 2021.
2. De gevolgen te verwerken in de begroting 2021.
3. De gevolgen voor de jaarschijven 2022-2025 t.z.t. te verwerken in de begroting 2022, met als uitgangspunt een sluitende meerjarenbegroting.

Samenvatting

De meicirculaire 2021 heeft voor de jaren 2021 en 2022 een positief effect, vanaf 2023 is er een behoorlijk negatief effect. In de Kadernota 2022 presenteren we een sluitende meerjarenbegroting. Het saldo van de meerjarenbegroting inclusief meicirculaire is voor alle jaren negatief. Rondvraag bij omliggende gemeenten en de provincie leert ons dat ook zij terughoudend zijn met het nu al verwerken van extra middelen in de meerjarenbegroting. Eerst willen we aanvullende informatie van het rijk afwachten.

(bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo meerjarenbegroting 2021-2024 uit Kadernota 2022	-1.240	-368	10	240	408
Extra middelen meicirculaire 2021	3.164	369	-691	-990	-959
Te reserveren uit meicirculaire 2021	2.719	-230	-227	-213	-201
Saldo meicirculaire 2021	**445**	**599**	**-464**	**-777**	**-758**
Saldo Meerjarenbegroting 2021-2025	**-795**	**231**	**-454**	**-537**	**-350**
	N	V	N	N	N

Om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting onderzoeken wij in de aanloop naar de begroting 2022 in hoeverre we aan de volgende knoppen kunnen draaien.

1. Gemeenten hebben van het Rijk eerder € 300 miljoen gekregen voor Jeugdzorg. Voor Lingewaard gaat het om een bedrag van € 738.000.
   Onlangs is nog eens € 1,3 miljard vanuit het Rijk toegezegd voor Jeugdzorg. We weten nog niet exact welk bedrag daarvan voor Lingewaard is. Informatie daarover verwachten we rond 1 juli 2021. In de begroting 2022 geven we vervolgens aan met welke extra inkomsten we rekening houden. Tijdens het VNG congres van woensdag 16 juni 2021 is een motie van de gemeente Krimpenerwaard met grote meerderheid aangenomen. Deze motie gaat er in grote lijnen over om, vooruitlopend op een nieuw regeerakkoord, de extra middelen voor jeugdzorg structureel in de begroting te verwerken, vooralsnog als een stelpost. Deze motie zou een flink deel van ons tekort in de meerjarenbegroting op kunnen lossen.
2. Jaarlijks ontvangen we een afrekening van het btw-compensatiefonds. Gemeenten declareren minder btw bij het fonds. Het geld dat overblijft wordt verdeeld over de gemeenten. In deze meicirculaire ontvangen we nu ongeveer € 200.000 als afrekening over 2020. Hoewel er geen absolute zekerheid over deze afrekening naar de toekomst toe is, heeft de provincie aangegeven dat

we ook dit bedrag structureel mogen opnemen in de meerjarenbegroting. Dat hebben we tot nu toe niet gedaan.

3. Het accres van het gemeentefonds wordt lager, omdat het rijk uitgaat van een lager percentage prijsindex. De stelpost die we daarvoor in de meerjarenbegroting hebben opgenomen zouden we ook nog naar beneden bij kunnen stellen.
4. In de meicirculaire hebben we nu een aantal reserveringen opgenomen voor de uitvoering van de daarbij genoemde activiteiten. Het is in Lingewaard gebruikelijk de middelen te reserveren voor het doel zoals gesteld in de circulaire. We kijken richting de begroting 2022 of dat op dit moment ook haalbaar is.

Inleiding

De meicirculaire is samen met de septembercirculaire de belangrijkste circulaire over de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Deze meicirculaire staat in het teken van de vertaling van de voorjaarsnota van het Rijk.
Aanvankelijk zou dit de versie worden met veel mutaties door de vertaling van het nieuwe verdeelstelsel met ingangsjaar 2022. Dat is echter een jaar doorgeschoven. Voor nu blijft een reguliere circulaire over. Maar toch is het nodige te melden.

De belangrijkste onderwerpen in deze circulaire benoemen we hierna. De specifieke gevolgen voor de gemeente Lingewaard hebben we opgenomen in de 2e tabel op pagina 6:

- De opvallendste mutatie van deze circulaire is de incidentele compensatie 2021 voor de extra kosten jeugdhulp van € 438 miljoen.
- Afrekening btw-compensatiefonds (BCF) 2020 ad. € 96 miljoen eenmalig in uitkeringsjaar 2021.
- De accressen vanaf 2022 zijn bijgewerkt op basis van de regels van de huidige normeringsmethodiek. Ten opzichte van de stand van de meicirculaire 2020 zijn de mutaties negatief.
- De inwerkingtreding van de nieuwe inburgeringswet is met een half jaar uitgesteld tot 1 januari 2022. De reeds verstrekte compensatie over 2021 voor de uitvoeringskosten in de integratie-uitkering Inburgering ad. € 27 miljoen wordt teruggedraaid. Wel krijgen gemeenten compensatie voor het uitstel en voor de zogenaamde tussengroep (dat zijn inburgeraars die nog inburgeringsplichtig zijn onder de Wet inburgering 2013).
- Bijdrage voor de nieuwe Wet Open Overheid. De incidentele compensatie 2022 bedraagt € 25 miljoen en de structurele compensatie loopt vanaf 2022 op van € 21 miljoen naar € 42 miljoen.
- Er wordt een vooraankondiging gedaan op komende compensatie voor corona. Vertaling vindt plaats in de september- of decembercirculaire 2021, het gaat om:
    - Lokale cultuur en buurt- en clubhuizen, € 60 miljoen.
    - Regionale en lokale cultuur, € 51,5 miljoen. Betreft instandhouding infrastructuur als ook inkomstenderving als gevolg van kwijtschelding huren.
    - Afrekening inkomstenderving 2020, pm.
    - Meerkosten WMO en Jeugdwet, € 141 miljoen.

Een laatste belangrijk onderdeel is dat de omvang van het gemeentefonds groter moet. VNG werkt anders niet mee aan het nieuwe verdeelstelsel. De gesprekken spitsen zich toe op twee onderwerpen:

- Extra middelen jeugdzorg.
- Afschaffen opschalingskorting.

Het nieuwe kabinet zal hierover besluiten moeten nemen. Dit betekent dat één en ander nog niet financieel vertaald kan zijn in deze circulaire. Wel is de belangwekkende uitspraak van de arbitragecommissie bekend geworden over structurele compensatie voor jeugdzorg. Zie ook het item hierna over de arbitrage-uitspraak van 18 mei 2021.

Incidentele compensatie jeugdzorg 2021

Rijk en VNG zijn in het voorjaar een incidentele compensatie 2021 voor de extra kosten jeugdhulp overeengekomen van € 493 miljoen via het gemeentefonds. Daarvan is in deze circulaire € 438 miljoen verwerkt, de rest is voor de VNG voor regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening. Dit wordt verwerkt in de septembercirculaire 2021. Daarnaast volgt nog € 120 miljoen via specifieke uitkeringen. De compensatie via het gemeentefonds komt nog bovenop de € 300 miljoen die al gegeven is. De compensatie is niet alleen een budgettair voordeel. Er moeten extra kosten uit betaald worden, zoals het terugdringen van de wachtlijsten.
De circulaire noemt verder dat gemeenten vanaf 2023 een structurele stelpost mogen opnemen als zijnde nog te ontvangen rijksmiddelen jeugdzorg voor hun aandeel in € 300 miljoen (dus ook in 2023,2024 en 2025 een bedrag van € 738.000 voor de gemeente Lingewaard). Dat is wel het minimale bedrag dat gemeenten zullen ontvangen. Deze stelpost zit bij de gemeente Lingewaard al in de meerjarenbegroting. Zie ook het item hierna over de arbitrage-uitspraak van 18 mei 2021.

Arbitrage-uitspraak Jeugdzorg

De uitvoering van artikel 2 van de Financiële Verhoudingswet gaf in het verleden problemen. Volgens dit artikel worden gemeenten gecompenseerd bij taakmutaties. Met name bij de 3D-operatie in 2015 ging dat mis na het inboeken van een efficiencywinst van ± 20%. Op het dossier jeugdzorg liep dat uit de hand. Ondanks vele klachten van de VNG hield de rijksoverheid de boot af voor structurele compensatie. Wel werden incidentele middelen verstrekt in de jaren 2019 t/m 2022. Onlangs heeft de VNG arbitrage ingeroepen op dit dossier. Hierin gesteund door een rapport van AEF dat concludeerde dat gemeenten in 2019 ± € 1,7 miljard meer hadden uitgegeven dan gecompenseerd hadden gekregen.

De arbitrage is uitgevoerd door een commissie van wijzen. Deze commissie heeft ook nadrukkelijk gekeken naar de resultaten van de commissie Sint over de (financiële) houdbaarheid van het stelsel van jeugdzorg. De belangrijkste overweging van de arbitragecommissie was dat de jeugdzorg wordt aangemerkt als een taak van (verplicht) medebewind. Dan worden alle kosten vergoed. De arbitragecommissie overweegt: Van 2005 tot en met 2015 stegen de jeugdzorgkosten met 250%. Het was te optimistisch te veronderstellen dat het na een periode van zulke sterke groei mogelijk zou zijn om in korte tijd een structurele daling van de uitgaven voor de jeugdzorg te realiseren door overdracht aan de gemeenten, die nog geen ervaring in de jeugdzorg hadden. Daardoor is niet voldaan aan de Gemeentewet.

De arbitragecommissie spreekt zich niet uit over een compensatie met terugwerkende kracht voor de jaren tot en met 2021. Het doet een semi-bindend advies aan het nieuwe kabinet over de jaren daarna. Wel heeft op 2 juni een overleg plaatsgevonden tussen de VNG en het huidige kabinet ic staatssecretaris Blokhuis van VWS. Over de uitkomsten daarvan zullen gemeenten voor 1 juli informatie ontvangen.

De arbitragecommissie neemt de bedragen van het AEF-rapport als uitgangspunt, dus de ± € 1,7 miljard. Die worden geïndexeerd naar 2022 tot ± € 1,9 miljard. Daar moet voor 2022 nog wel het incidentele voorschot ad. € 300 miljoen van afgetrokken worden, vermeerderd met enkele andere verrekeningen. Blijft over voor 2022 ruim € 1,5 miljard en de jaren daarna ruim € 1,8 miljard.
Verder zijn het rijk en gemeenten het eens over diverse bespreekpunten. Dat leidt tot verrekeningen die voor de gemeenten nadelig uitpakken, oplopend ter waarde van € 1 miljard in 2028. Te denken valt aan beperken residentiële zorg € 0,3 miljard, afbakenen reikwijdte jeugdwet € 0,2 miljard, standaardisatie uitvoering € 0,2 miljard. Daarnaast zijn nog diverse bespreekpunten die volgens het rijk in 2028 € 0,7 miljard opleveren, maar waar de VNG nog niet mee heeft ingestemd. Bijvoorbeeld het van elkaar leren € 0,25 miljard.

De arbitragecommissie doet geen uitspraak over de suggestie van AEF voor het introduceren van een inkomensafhankelijke ouderbijdrage die tussen de € 0,8 en € 1,2 miljard kan opleveren. Dat vindt de commissie een politiek-bestuurlijke afweging.

De commissie Sint noemt diverse adviezen over de (financiële) houdbaarheid van het stelsel. Een belangrijke is de reikwijdte van de Jeugdwet. Die wet noemt wel een minimaal voorzieningenniveau maar

geen maximum. Gevolg is dat gemeenten hun beleidsvrijheid aanwenden om de keuzes te maken die bestuurlijk wenselijk zijn. Dat leidt tot verdringing van andere gemeentelijke taken. Tegelijkertijd zien ook diverse gemeenten kans wel degelijk de kosten in de hand te houden. Gemeente kunnen dus leren van elkaar. Dat wordt onderdeel van een zogenaamde ontwikkelagenda waar nog veel meer onderwerpen op staan.

Het voorgaande overziende is sprake van een flinke doorbraak. Het gaat om erkenning van de gemeentelijke tekorten tot een groot bedrag. Wat het voor de komende begroting 2022 met bijbehorende meerjarenraming gaat opleveren zullen we waarschijnlijk pas over een half jaar weten als hopelijk een nieuw kabinet is aangetreden. We kunnen in ieder geval niet gaan rekenen met een structureel voordeel van € 1,5 miljard. Er zijn nog diverse noten te kraken, zoals:

- Financiële effecten van de onderwerpen waar partijen nog geen overeenstemming over hebben bereikt, waarvan de rijksoverheid uitgaat van een gemeentelijk nadeel oplopend tot € 0,7 miljard in 2028.
- Mogelijke baten van inkomensafhankelijke ouderbijdragen tussen de € 0,8 en € 1,2 miljard.
- Meerjarige effecten van de ontwikkelagenda.

We zijn er dus nog lang niet.
Zoals aangegeven bij de samenvatting verwachten wij rond 1 juli 2021 meer informatie over de verdeling van de extra middelen jeugdzorg

Accressen

De voeding van het gemeentefonds als gevolg van de methode “samen de trap op en samen de trap af” wordt het accres genoemd. De accressen 2020 en 2021 zijn vastgeklikt op het niveau van de meicirculaire 2020 ter waarde van respectievelijk € 1.240 en € 1.030 miljoen. Dit om rust en stabiliteit te creëren tijdens de coronapandemie. Er vindt dus geen afrekening plaats.
Nu zijn de accressen vanaf 2022 bijgewerkt. Voor de gemeenten spannend, want de ervaringen in 2012 waren bij het instapmoment niet positief. Ook deze keer valt het tegen, in alle jaren valt het accres **sterk** negatief uit. Dat is
2022: -€ 126.5 miljoen
2023: -€ 127,4 miljoen
2024: -€ 111,3 miljoen
2025: -€ 30,7 miljoen
De bedragen zijn structureel en cumuleren dus.
In alle jaren zijn de lagere accressen volgens de circulaire het gevolg van lagere loon- en prijsontwikkeling dan tot nu toe aangenomen. Bij de septembercirculaire 2020 was de inschatting van het centraal planbureau dat de prijzen flink zouden stijgen. Nu is voor de meicirculaire 2021 door hen een nieuwe inschatting gemaakt, waarbij meerjarig van een lagere prijsstijging wordt uitgegaan. Dus de prijzen stijgen nog wel, maar minder dan waar in september rekening mee werd gehouden. Vanaf 2023 is het accres ook neerwaarts bijgesteld als gevolg van lagere rentelasten en lagere EU-afdrachten.

Btw-Compensatiefonds (BCF)

Het BCF-plafond bedraagt € 3,162 miljard voor gemeenten in 2020. Als de gezamenlijke declaraties onder het plafond blijven, wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding van het plafond volgt een uitname. Het plafond muteert jaarlijks met het accrespercentage. Door de bevriezing van het accres in 2020 en 2021 is het plafond die jaren ook gefixeerd.

In de septembercirculaire 2020 ging men uit van een onderschrijding van het plafond. Er is een voorschot verstrekt van € 96,6 miljoen. Nu vindt de afrekening plaats, een plus van € 96 miljoen. Het bedrag is toevallig gelijk. Gemeenten hebben minder gedeclareerd bij het BCF dan eerder gedacht. De ruimte onder het plafond is groter geworden. De afrekening van 2020 vindt plaats in 2021 als incidentele compensatie.

Opschalingskorting

Nederlandse gemeenten zouden volgens de regering tot grotere gemeenten van meer dan 100.000 inwoners moeten fuseren (opschalen). Er kan dan efficiënter worden gewerkt waardoor er minder geld uit

het gemeentefonds hoeft te worden betaald (de zogenaamde opschalingskorting). Hoewel de verplichte opschaling niet werd ingevoerd bleef de opschalingskorting gehandhaafd.
Vorig jaar is bij de meicirculaire (2020) de laatste tranche van 2025 toegevoegd, zodat de structurele uitname van € 975 miljoen is bereikt. Deze korting wordt door gemeenten als zeer oneerlijk ervaren omdat het principe van herindelen van bovenaf opgelegd, is geschrapt in 2013. De opschalingskorting heeft de gemeenten in de jaren 2015 t/m 2021 cumulatief al € 1,5 miljard gekost en daarnaast ook nog eens € 150 miljoen als gemist accres over die opschalingskorting. Overigens is minister Ollongren van BZK en tevens beheerder van het gemeentefonds ook van mening dat de opschalingskorting geschrapt zou moeten worden, gezien haar uitspraak in de Eerste Kamer op 11 mei jongstleden. In deze circulaire wordt er verder geen tekst aan gewijd. De beslissing hierover is aan het nieuwe kabinet.

Sociaal domein

Jeugdzorg
Het nieuwe kabinet zal een besluit nemen over de extra compensatie. In de tussentijd is eind april over het eerste onderwerp een akkoord bereikt tussen de VNG en de rijksoverheid over de extra compensatie van € 613 miljoen incidenteel in 2021, bovenop de € 300 miljoen die al eerder verstrekt is. Van de extra compensatie zal € 493 miljoen via het gemeentefonds lopen. De rest ad. € 120 miljoen via specifieke uitkeringen. Hierbij praten we over uitbreiding van de crisiscapaciteit en het verbeteren van accommodaties. Deze compensaties worden verstrekt aan een beperkt aantal gemeenten of jeugdzorgregio's.
De compensatie via het gemeentefonds betreft:

- Vormgeven consultatiefunctie ggz, tegengaan wachtlijsten bij lichtere jeugdhulpproblematiek en tegengaan verdringing van andere uitgaven bij gemeenten, € 228 miljoen.
- Uitbreiden aantal praktijkondersteuners jeugdzorg, € 10 miljoen.
- Extra inzet en regie op het voorkomen en aanpakken van wachtlijsten van (regionaal) ingekochte specialistische jeugdzorg op basis van goede data, € 200 miljoen.
- Regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening door de VNG ten aanzien van de wachtlijsten specialistische jeugdzorg, € 55 miljoen. Dit laatste bedrag wordt in de komende septembercirculaire verwerkt.

Wettelijk kader of beleidskader

n.v.t.

Wat willen we bereiken (beoogd effect)

De gevolgen van de meicirculaire 2021 moeten worden verwerkt in de begroting 2021. De gevolgen voor de jaarschijven 2022-2025 worden meegenomen bij het opstellen van de begroting 2022.

Argumenten en alternatieven

Om de relatie te leggen met de Programmabegroting 2021 en de Programmabegroting 2022-2025, 1e Turap 2021 en de Kadernota 2022, volgt hierna de aansluiting tussen deze documenten en de gevolgen van de meicirculaire 2021. In de bovenste regel Saldo MJB uit de Kadernota 2022 is reeds het saldo uit de 1e Turap verwerkt. Hierbij aangetekend dat de Kadernota en de 1e Turap nog niet zijn vastgesteld.

(bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo meerjarenbegroting 2021-2024 uit Kadernota 2022	-1.240	-368	10	240	408
Extra middelen meicirculaire 2021	3.164	369	-691	-990	-959
Te reserveren uit meicirculaire 2021	2.719	-230	-227	-213	-201
Saldo meicirculaire 2021	**445**	**599**	**-464**	**-777**	**-758**
Saldo Meerjarenbegroting 2021-2025	**-795**	**231**	**-454**	**-537**	**-350**
	N	V	N	N	N

Gevolgen van de meicirculaire voor de jaren 2021 t/m 2025

We geven hierna een toelichting op de verschillende onderdelen van de meicirculaire.

In het hierna opgenomen overzicht zijn de nieuwe bedragen opgenomen van de uitkering uit het gemeentefonds volgens de meicirculaire 2021. Hierbij is een vergelijking gemaakt met de bedragen die berekend zijn op basis van de septembercirculaire 2020.

Uitkering gemeentefonds gemeente Lingewaard (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Septembercirculaire 2020	65.783	66.670	67.962	69.381	70.655
Meicirculaire 2021	68.947	67.039	67.271	68.391	69.696
(A) Mutatie septembercirculaire 2020 t.o.v. Meicirculaire 2021	3.164	369	-691	-990	-959

In de volgende tabel geven we aan waar een gedeelte van de uitkering uit het gemeentefonds voor wordt ingezet. Het is geen verplichting om de uitkering hiervoor in te zetten. Het blijven tenslotte algemene middelen. In het verleden hebben we dit altijd gereserveerd voor het betreffende onderdeel. Nu kijken we richting de begroting 2022 of dat ook haalbaar is voor de jaren 2022 en verder. Zoals we in de samenvatting al hebben aangegeven is ook dit één van de knoppen om aan te draaien om tot een sluitende meerjarenbegroting te komen.

Te reserveren bedragen uit meicirculaire 2021: (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Te reserveren bedragen					
Aanpak problematiek jeugdzorg: verdringing en lichte jeugdzorgproblematiek	557	0	0	0	0
Aanpak problematiek jeugdzorg: POH Jeugd GGZ	24	0	0	0	0
Aanpak problematiek jeugdzorg: wachttijden specialistische jeugdzorg	489	0	0	0	0
Rijksvaccinatieprogramma meningokokken	10	10	10	10	10
Rijksvaccinatieprogramma informed consent	2	0	0	0	0
Versterking gemeentelijke antidiscriminatievoorziening	19	19	19	20	20
Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg	0	11	11	11	12
Wet Open Overheid (structureel)	0	58	73	89	106
Wet Open Overheid (incidenteel)	0	68	69	71	72
Compensatieregeling Voogdij 18+	16	0	0	0	0
Verrekening Voogdij 18+	0	-19	-19	-19	-19
Voogdij/18+ (uit deelfonds sociaal domein)	745	-409	-409	-409	-409
Coronacompensatie	854	0	0	0	0
Integratie- en decentralisatie-uitkeringen					
Suppletieuitkering Bommenregeling	345	0	0	0	0
Reeds opgenomen bij jaarrekening 2020	*-345*	*0*	*0*	*0*	*0*
Maatschappelijke begeleiding statushouders	62	0	0	0	0
Reeds opgenomen bij jaarrekening 2020	*-62*	*0*	*0*	*0*	*0*
Inburgering	3	27	14	9	2
Armoedebestrijding kinderen	0	5	5	5	5
Deelfonds sociaal domein					
Participatie	98	88	77	74	92
Niet gereserveerd zijn algemene middelen	*-98*	*-88*	*-77*	*-74*	*-92*
(B) Subtotaal te reserveren	**2.719**	**-230**	**-227**	**-213**	**-201**
(C) Extra middelen algemene uitkering (A-B)	**445**	**599**	**-464**	**-777**	**-758**
	V	V	N	N	N

** Vanaf begrotingsjaar 2019 is het grootste deel van de integratie-uitkering Sociaal Domein overgeheveld naar de algemene uitkering Gemeentefonds. In de meicirculaire 2018, welke in uw vergadering van 19 september 2018 is besproken, hebben wij u voorgesteld om de koppeling tussen de ontvangen uitkeringen uit het Gemeentefonds voor het sociaal domein en de uitgavenbudgetten in onze begroting nog één jaar (2019) in stand te houden en daarna los te laten. We hebben daarbij ook aangegeven, dat we vanaf de begroting 2020 die middelen (lasten) in de begroting opnemen die nodig zijn om de taken in het sociaal domein zo goed mogelijk uit te kunnen voeren. De benodigde middelen kunnen dan samen met alle andere voorstellen worden betrokken bij de integrale afweging bij de begroting.*

Toelichting op de voorgestelde reserveringen:

Aanpak problematiek jeugdzorg: verdringing en lichte jeugdzorgproblematiek

Het rijk stelt voor 2021 € 613 miljoen beschikbaar voor acute problematiek in de jeugdzorg.

Van dit bedrag wordt € 493 miljoen beschikbaar gesteld via de algemene uitkering van het gemeentefonds. Daarnaast wordt € 120 miljoen beschikbaar gesteld via de VWS begroting, in de vorm van een specifieke uitkering (onder andere voor de tijdelijk uitbreiding van crisiscapaciteit jeugd-GGZ, vereenvoudiging van de jeugdbeschermingsketen en het passend maken van accommodaties om de leefomstandigheden van kwetsbare jeugdigen te verbeteren).
De € 493 miljoen kent drie delen.
Een deel van € 228 miljoen heeft als oogmerk dat gemeenten hiermee in staat worden gesteld om de consultatiefunctie ggz vorm te geven, wachtlijsten bij lichtere jeugdproblematiek tegen te gaan en om verdringing van andere uitgaven bij gemeenten tegen te gaan.
Voor 2021 ontvangt de gemeente Lingewaard hiervoor een bedrag van € 557.000.

Aanpak problematiek jeugdzorg: POH jeugd GGZ
Een deel van € 10 miljoen van voorgaande € 493 miljoen, heeft als oogmerk om het. aantal Praktijk Ondersteuners Huisartsenzorg (POH) voor de jeugd uit te breiden.
Voor 2021 ontvangt de gemeente Lingewaard hiervoor een bedrag van € 24.000.

Aanpak problematiek jeugdzorg: wachttijden specialistische jeugdzorg
Een deel van € 255 miljoen van voorgaande € 493 miljoen heeft als oogmerk om gemeenten in staat te stellen om extra inzet en regie te kunnen voeren op het voorkomen een aanpakken van wachttijden van (regionaal) ingekochte specialistische jeugdzorg op basis van goede data, zodat kwetsbare kinderen de hulp krijgen die ze nodig hebben.
In deze circulaire is vooruitlopend op de besluitvorming tussen de VNG en het Rijk met betrekking tot de regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening door de VNG een bedrag van € 200 miljoen toegevoegd en verdeeld over de gemeenten.
Bij de septembercirculaire 2021 zal vervolgens het resterende bedrag van € 55 miljoen worden verwerkt.
Voor 2021 ontvangt de gemeente Lingewaard hiervoor nu een bedrag van € 489.000.

Rijksvaccinatieprogramma meningokokken en informed consent
Met ingang van 1 januari 2021 wordt de uitvoering van de vaccinatie tegen meningokokken overgedragen aan de gemeenten. De daarmee gemoeide middelen worden toegevoegd aan de reeds eerder overgehevelde middelen voor de uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma (RVP).
Het gaat om een bedrag van € 3,74 miljoen in 2021, oplopend naar € 3,87 miljoen vanaf 2024.
Verder wordt in 2021 eenmalig € 680.000 aan de algemene uitkering toegevoegd voor de uitvoering van de zogenoemde “informed consent procedure RVP”. Deze procedure richt zich op het inbouwen van de toestemmingsverklaring in de registratie van het rijksvaccinatieprogramma (RVP). Hiermee worden ouders (en kinderen vanaf 12 jaar) gevraagd om toestemming voor het delen van vaccinatiegegevens met het RIVM. Er is € 480.000 beschikbaar voor ICT-aanpassingen in de softwarepakketten van de betrokken softwareleveranciers. Verder is er € 200.000 voor lokale aanpassingen, bijvoorbeeld op het terrein van voorlichting en uitnodigingen en instructies voor de uitvraag van informed consent bij consultaties bij de JGZ instellingen. Voor 2021 ontvangt de gemeente Lingewaard hiervoor een bedrag van € 2.000.

- Voor de gemeente Lingewaard levert deze ontwikkeling inclusief de € 2.000 in 2021 voor informed consent de volgende uitkering op:

Jaar	2021	2022	2023	2024	2025
Bedrag x € 1.000	12	10	10	10	10

Versterking gemeentelijke antidiscriminatievoorziening
In 2009 is de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen (Wga) in werking getreden. Het doel van deze wet is een landelijk dekkend stelsel van meldpunten voor onafhankelijke bijstand aan slachtoffers van discriminatie en de registratie van klachten over discriminatie. Alle gemeenten zijn verplicht te voorzien in een antidiscriminatievoorziening (ADV),
Voor de uitvoering van de Wga is in 2009 een bedrag toegevoegd aan de algemene uitkering. Uit onderzoeken blijkt dat deze huidige financiering voor de uitvoering van de Wga-taken al enige jaren tot

knelpunten leidt. De meeste ADV's zijn op dit moment zeer krap bemeten en bij het grotere publiek relatief onbekend.
In haar reactie op het rapport Ongekend onrecht van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag heeft het kabinet aangekondigd structurele middelen vrij te maken voor de aanpak van discriminatie, waaronder de versterking van de antidiscriminatievoorzieningen.
Om die reden wordt er vanaf 2021 structureel ruim € 6,9 miljoen extra aan de algemene uitkering toegevoegd. Hierdoor kunnen de ADV's ruimere budgetten krijgen om meer activiteiten te kunnen ontplooien, om zodoende een betere beschikbaarheid en bereikbaarheid voor melders mogelijk te maken. Deze ruimere budgetten zijn ook nodig om de door uitvoeringsorganisaties doorverwezen melders te kunnen bijstaan. Deze structurele extra bijdrage komt neer op meer dan een verdubbeling van de middelen.
De financiering van de organisatie van en het toezicht op de ADV's zal, als onderdeel van de aangekondigde versterking van de aanpak van discriminatie, het komende jaar onderzocht worden. De uitkomsten van het onderzoek kunnen mogelijk leiden tot wijzigingen. Als dit nodig blijkt te zijn, zullen gemeenten tijdig geconsulteerd en geïnformeerd worden.

- Voor de gemeente Lingewaard levert deze ontwikkeling de volgende uitkering op:

Jaar	2021	2022	2023	2024	2025
Bedrag x € 1.000	19	19	19	20	20

Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg

Vanaf 2022 wordt jaarlijks € 5,3 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd voor de uitvoering van het wetsvoorstel "Prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg (PHB JGZ)".
Met dit wetsvoorstel krijgen gemeenten de taak een prenataal huisbezoek aan te bieden aan zwangere vrouwen en/of hun gezinnen in een kwetsbare situatie in hun gemeente. Om een gezonde ontwikkeling van het ongeboren kind te bevorderen en het ontstaan van gezondheids- en ontwikkelingsrisico's voor het kind te beperken, is het van belang tijdig hulp en ondersteuning tijdens de zwangerschap te bieden.
De gemeente moet deze taak op grond van de wet opdragen aan dezelfde organisatie die voor de gemeente de jeugdgezondheidszorg uitvoert.
Naar verwachting treedt het wetsvoorstel op 1 januari 2022 in werking.

- Voor de gemeente Lingewaard levert deze ontwikkeling de volgende uitkering op:

Jaar	2021	2022	2023	2024	2025
Bedrag x € 1.000		11	11	11	12

Wet Open Overheid (structureel)

Op 26 januari 2021 heeft de Tweede Kamer de (Wijzigingswet) Wet open overheid (Woo) aangenomen. Het betreft een initiatiefwet uit de Tweede Kamer die beoogt de gehele overheid transparanter en toegankelijker te maken. Met dit wetsvoorstel geven de initiatiefnemers zowel de actieve als de passieve openbaarmaking en informatiehuishouding van het Rijk en decentrale overheden te verbeteren. De Eerste Kamer dient nog een besluit te nemen over de Woo. Bij instemming van de Eerste Kamer zal de wet een half jaar later in werking treden. Dit zal waarschijnlijk in het eerste kwartaal van 2022 zijn. De huidige Wet openbaarheid van bestuur (Wob) wordt ingetrokken bij de inwerkingtreding van de Woo.
Vooruitlopend op de besluitvorming in de Eerste Kamer heeft het kabinet bij de kabinetsreactie op het rapport "Ongekend onrecht" van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) financiële middelen vrijgemaakt. Met de beschikbaarstelling van deze financiële middelen ondersteunt het Rijk gemeenten bij de implementatie en uitvoering van de Woo.

De financiële middelen bestaan uit zowel incidentele als structurele middelen.
De structurele middelen (€ 21,03 miljoen in 2022, oplopend naar structureel € 42,06 miljoen vanaf 2026) zijn bedoeld voor de actieve openbaarmaking van de informatiecategorieën zoals genoemd in de Woo, het aanwijzen van een contactfunctionaris en het beheer en onderhoud van systemen.

- Voor de gemeente Lingewaard levert deze ontwikkeling de volgende uitkering op:

Jaar	2021	2022	2023	2024	2025
Bedrag x € 1.000		58	73	89	106

Wet Open Overheid (incidenteel)

De incidentele middelen (voor de periode 2022 tot en met 2026 ad. € 24,98 miljoen per jaar) zijn bestemd voor het verbeteren van systemen, het opleiden van medewerkers en het aanpassen van processen en de organisatie.

- Voor de gemeente Lingewaard levert deze ontwikkeling de volgende uitkering op:

Jaar	2021	2022	2023	2024	2025
Bedrag x € 1.000		68	69	71	72

Compensatieregeling Voogdij 18+

In de decembercirculaire 2020 is aan 43 gemeenten compensatie toegekend (op basis van de compensatieregeling Voogdij en 18+(2021)), omdat het budget voor Voogdij en 18+ dat zij in 2021 ontvangen niet aansluit bij de kosten die zij in 2019 hebben gemaakt. De gemeente Lingewaard is één van deze 43 gemeenten. Zoals reeds bij de decembercirculaire bekend gemaakt ontvangen wij hiervoor € 716.000. Dit bedrag is verwerkt in de integratie-uitkering Voogdij 18+ later in dit voorstel, voor 2021 is dit het bedrag van € 745.000 uit voorgaande tabel.

De totale omvang van de toegekende compensatie was lager dan de € 30 miljoen die hiervoor binnen de integratie-uitkering Voogdij/18+ was gereserveerd. Het resterende deel ad. € 6,38 miljoen wordt in deze circulaire aan het objectieve verdeelmodel voor Jeugd toegevoegd

- Voor de gemeente Lingewaard levert deze ontwikkeling het volgende bedrag op:

Jaar	2021	2022	2023	2024	2025
Bedrag x € 1.000	16				

Verrekening Voogdij 18+

Door het gebruik van actuele gegevens neemt de integratie-uitkering Voogdij/18+ vanaf uitkeringsjaar 2022 met structureel € 22 miljoen toe. Deze toename kan deels worden gedekt met de toevoeging van de loon- en prijsbijstelling 2021 aan deze integratie-uitkering. Het verschil van € 7,5 miljoen wordt zoals gebruikelijk onttrokken aan de algemene uitkering, subcluster jeugdhulp. Dus deze onttrekking wordt gebruikt voor de toename van de integratie-uitkering Voogdij / 18+. Hiervoor gaven we al aan dat het budget voor de compensatieregeling Voogdij 18+ wordt verhoogd van € 716.000 naar € 745.000. Daartegenover staat deze verlaging van de algemene uitkering.

- Voor de gemeente Lingewaard levert deze ontwikkeling de volgende korting op:

Jaar	2021	2022	2023	2024	2025
Bedrag x € 1.000		-19	-19	-19	-19

Voogdij/18+ (uit deelfonds sociaal domein)

Zoals bekend wordt voor dit onderdeel tot en met het uitkeringsjaar 2021 een historisch verdeelmodel gehanteerd. In 2021 krijgen we de afrekening van twee jaar daarvoor, dus van 2019. Een historisch verdeelmodel veroorzaakt jaarlijks schommelingen in bedragen. Per 2022 gaan we over naar een nieuw woonplaatsbeginsel. De voogdijregeling wordt afgeschaft en we worden verantwoordelijk voor de kinderen die uit onze eigen gemeente ter behandeling worden doorgezonden. Het gaat landelijk om naar schatting 20.000 jongeren die overgaan.

Met het nieuwe woonplaatsbeginsel worden 2 compensatieregelingen in het leven geroepen:

- Gemeenten die in 2022 nadeel ondervinden van de vervallen T-2 systematiek
- Gemeenten die in 2022 en 2023 kosten moeten maken voor jongeren waar geen financieel verantwoordelijke voor is aan te wijzen. In 2023 komt geen afrekening over 2021 en in 2024 evenmin een afrekening over 2022. Wel komt er een compensatieregeling voor nadeelgemeenten, de bedragen zijn nog niet bekend.

De integratie-uitkering Voogdij/18+ neemt vanaf 2022 toe met € 22 miljoen door het gebruik van meer actuele gegevens van zorggebruik voor jongeren.

- Voor de gemeente Lingewaard levert deze ontwikkeling de volgende uitkering op:

Jaar	2021	2022	2023	2024	2025
Bedrag x € 1.000					
Voogdij/18+	745	-409	-409	-409	-409

Coronacompensatie

In de decembercirculaire 2020 en de maartcirculaire 2021 zijn reeds middelen beschikbaar gesteld voor coronacompensatie ter grootte van € 828.000. In deze circulaire worden daar nog twee bedragen aan toegevoegd, Namelijk voor heroriëntatie zelfstandigen en voor Jeugd aan Zet.

Heroriëntatie zelfstandigen

Bij de aankondiging van het tweede steun- en herstelpakket is aangegeven dat gemeenten vanaf 1 januari 2021 ondersteuning bieden aan zelfstandig ondernemers die zich willen heroriënteren. Dit kan grotendeels vanuit de extra impulsen en extra budgetten voor crisisdienstverlening worden betaald. Voor aanvullend maatwerk voor zelfstandig ondernemers is een bedrag van € 6,39 miljoen aan het gemeentefonds toegevoegd. Het bedrag wordt over alle gemeenten verdeeld. De verdeelsleutel is identiek aan die wordt gebruikt voor de TOZO-voorschotten, namelijk naar rato van het aantal zelfstandig ondernemers in de gemeente.
Voor de gemeente Lingewaard is dit een bedrag van € 16.000

Jeugd aan Zet

Op verzoek van het Veiligheidsberaad (werkgroep jongeren) is het gemeentelijk programma Jeugd aan Zet in Crisistijd, na de zomereditie verlengd met een wintereditie. De middelen voor de zomereditie zijn reeds verwerkt in de decembercirculaire 2020. De meicirculaire 2021 bevat middelen voor de wintereditie. Het programma beoogt jongeren te ondersteunen die geraakt worden door de effecten van de coronacrisis. Doordat de dagelijkse activiteiten voor veel jongeren door de coronacrisis niet of niet goed mogelijk zijn (zoals onderwijs, sport, sociale ontmoetingen en de mogelijkheid om te werken) is er een toenemende overlast van jongeren in de openbare ruimte. Ook is er vanwege de steeds verdergaande en langdurige beperkende maatregelen grote zorg over het effect van de coronamaatregelen op de fysieke en psychische gezondheid van jongeren.
Voor de gemeente Lingewaard is dit een bedrag van € 10.000

Suppletie-uitkering Bommenregeling

We hebben een declaratie ingediend bij het ministerie van Binnenlandse Zaken in verband met kosten die gemaakt zijn in 2020 inzake niet-gesprongen explosieven. In de Jaarrekening 2020 hebben we deze opbrengst reeds verwerkt. De totale declaratie ad. € 345.000 is bij deze meicirculaire volledig toegekend.

Maatschappelijke begeleiding statushouders

In deze decentralisatie-uitkering (DU) wordt compensatie verstrekt van € 2.370 per inburgeringsplichtige asielmigrant. De uitkering wordt achteraf verstrekt in het jaar T+1. De compensatie in uitkeringsjaar 2021 betreft dus de kosten die in 2020 zijn gemaakt. In de jaarrekening 2020 hebben we reeds € 71.100 verwerkt. De definitieve afrekening over 2020 ad € 62.000 is nu bij deze meicirculaire toegekend. Het nadelig verschil verwerken we in de jaarrekening 2021.

Inburgering

De inwerkingtreding van de nieuwe inburgeringswet is met een half jaar uitgesteld tot 1 januari 2022. De reeds verstrekte compensatie over 2021 voor de uitvoeringskosten in de integratie-uitkering Inburgering ad. € 27 miljoen wordt teruggedraaid. Wel krijgen gemeenten compensatie voor het uitstel en voor de zogenaamde tussengroep (dat zijn inburgeraars die nog inburgeringsplichtig zijn onder de Wet inburgering 2013).

- Voor de gemeente Lingewaard levert deze ontwikkeling de volgende uitkering op:

Jaar	2021	2022	2023	2024	2025
Bedrag x € 1.000	3	27	14	9	2

Armoedebestrijding kinderen

Jaarlijks vindt in de meicirculaire actualisatie plaats van de verdeling voor het jaar T+1 en verder. De middelen worden verdeeld op basis van CBS-gegevens over kinderen met een kans op armoede. De verdeling over de gemeenten voor 2022 en verder is gebaseerd op gegevens over het jaar 2018.

- Voor de gemeente Lingewaard levert deze ontwikkeling de volgende uitkering op:

Jaar	2021	2022	2023	2024	2025
Bedrag x € 1.000		5	5	5	5

Sociaal domein

Participatie

Voor dit onderdeel wijzigen de bedragen per gemeente in de eerste plaats door actualisatie van de verdeling van de WSW-middelen. Deze is gebaseerd op de gerealiseerde omvang van de sociale werkplaatspopulatie (gemeten in standaardeenheden (SE) per betalende gemeente). De WSW-verdeling vanaf 2021 is geactualiseerd met de realisaties van het gemiddeld aantal SE in 2020 en de blijfkansen voor de jaren 2021 en verder.

Daarnaast is sprake van wijzigingen in de verdeling van de bedragen per gemeente door aanpassing van de drempelbedragen. De drempelbedragen geven weer wat het gemiddelde bedrag is dat in het betreffende jaar beschikbaar is voor de begeleiding van beschut werk. Iedere gemeente ontvangt ten minste budget voor de financiering van de begeleiding van één beschutte werkplek. De drempelbedragen zijn in deze circulaire geïndexeerd vanwege loon- en prijsbijstelling en bedragen € 7.800 vanaf 2021.

- Voor de gemeente Lingewaard levert deze ontwikkeling de volgende uitkering op:

Jaar	2021	2022	2023	2024	2025
Bedrag x € 1.000	98	88	77	74	92

Kanttekeningen

n.v.t.

Wat mag het kosten? (budget)

De gevolgen van de meicirculaire 2021 moeten worden verwerkt in de begroting 2021. De gevolgen voor de jaarschijven 2022-2025 worden meegenomen bij het opstellen van de begroting 2022.

Communicatie en participatie

n.v.t.

Wat gaan we daarvoor doen (voortgang)

n.v.t.

Duurzaamheid

n.v.t.

Bijlagen

De meicirculaire is hier in zijn geheel te raadplegen.

Bemmel, 22-06-2021

burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard,

de secretaris,	de burgemeester,
drs. I.P. van der Valk	dr. P.T.A.M. Kalfs